

Encol do Galeguismo

De vez en cando perséntase a ocasión de desentir con algún d-eses internacionalistas galegos que non aceutan o galeguismo, porque lles semella ser separa- tista, ou porque eles son parti- deiros da "patria universal", ou, simplemente, porque son "antes de todo hespañoles".

Eu coido que esta derradeira "razón" é a única que lles fai ser así como son, antigalegos, como se fosen nados en Arévalo ou Ortigosa del Pestaño. Porque está ben que non queiran ser se- paratistas, que tampouco o somos os galeguistas, sempre que se nos deixe vivir en igualdade de condicións cos demais povos da Hespaña e sempre que se lle reconozan os dereitos que ten Galicia á súa vida autónoma. Está ben que seian internaciona- listas, que tamén o somos os ga- leguistas, a base do devandito; está ben que seian partideiros d-unha patria universal, que ta- mén os galeguistas o somos, en base á igualdade dos povos pra vivir n-unha fraternal xuntanza cos mesmos deberes ios mesmos dereitos.

Todo eso está ben e nós, os galeguistas, respeitamos esas ra- zóns i-estamos d-acordo con elas; mais, a outra razón, a de- rradeira, a de ser "antes de todo hespañoles" xa non é tan respec- tabel e a nós chéiranos a cousa podre, apenas un galego fai ese enunciado, porque sabemos que dentro de cada galego que os- tensiblemente se dí internacio- nalista sin percisar outras razóns do seu internacionalismo, hai un "hespañita" encuberto que, se non é un traidor a Galicia, é, pol-o pouco, un home que tanto daría que fose nado nas Hurdes ou no país dos Batuecas, pois a Galicia non lle fai ningún ben i-en troques percura facerlle mal, ou ten sobor de Galicia i-as suas cousas o mesmo conceuto d-un castelán de Soria que pensa que os galegos somos seres inferio- res e que os casteláns son os chamados a dirixirnos e gover- narnos en base á hipotética su- perioridade que coidan ter sobor nós.

Cando topamos con un "hes- pañita" d-eses, nado na Galicia, que refuga o galeguismo e que é "antes de todo hespañol" xa sabemos o que hai pol-o medio: un complexo de inferioridade en canto a sí mesmo e unha sobre- estimación da condición de hes- pañol; por outra banda tamén ollamos de seguida ó galego por simpre accidente, galego ouca- sional, fillo de funcionarios fo- rasteiros que estiveron en Ga- licia representando e defendendo ó estado hespañol, xueces, gar- das civies, carabineiros, cobrado- res de trabucos, etc.; esos gale- gos por accidente naceron e vi- viron fora do ambiente natural galego, ensinaron-os como hes- pañoles e, craro está, son como son. Quizabes algún aínda sinte pena por ter nado na nosa terra.

Pro, así e todo, non negan que naceron en Galicia i-aínda apor- veitan as oucasións que se lles persentan pra manifestar que eles queren tanto a Galicia como o que máis, que eles non son menos galegos que ninguén e moitas outras monsergas, pese ó cal non son galeguistas, non queren a autonomía de Galicia, non reconocen os dereitos de Ga- licia, nin siquiera pensan que

por AVELINO DIAZ

eixistan tales dereitos, non que- ren facer nada pra Galicia como non seia no senso eiscrusiva- mente centraista, unitario i-an- tinatural que afoga o vivir dos povos da Hespaña, incruso o cas- telán.

No seu papel de internacio- nalistas queren unha Hespaña grande pra, logo, xungila o res- to do mundo (se o mundo que- re), facendo así a "patria de to- dos". Queren unha Hespaña grande basamentada na submi- sión dos povos hespañoles a un sistema político que está fora da razón e aínda da comenencia da Hespaña mesma. Non se decatan que pra facer un todo grande fai falla que as partes seian grandes na xusta proporción, non se decatan que pra facer esa suma de grandezas fai falla que as distintas nazionalidades que compoñen a Hespaña teñan li- bertade política e disfruten dos dereitos naturaes que lles corres- ponden pra podérense incorpo- rar ó todo, de xeito que este seia algo sustancial e non un esque- leto grande con osos somentes e sin carne nin miolos, peor ain- da, sin esprito.

Eses galegos que queren a Hespaña grande farían mui ben en ter vontade pra querer sa- ber que o galeguismo non é se- paratismo, nin é unha cousa di- sociadora; farían mui ben en en- tender que os galeguistas tamén queren a Hespaña grande coa condición de que esa grandeza teña por basamento a grandeza proporcional dos povos todos d-Hespaña e non o domiño d-un povo sobor dos outros.

E pra que haxa esa grandeza total que nós, os galeguistas, ta-

mén queren, fai falla que os povos teñan liberdade política i-económica pra poder desenro- lar o seu vivir de xeito natural e constituir cada un d-eles a parte que, logo, ha de integrar o todo, pol-a propia vontade de cada un, pol-a propia comenen- cia de todos, en calidade de irm- áns con deberes e dereitos igua- les, e non como agora, que un povo é amo i-os outros son ser- vos.

O galeguismo non é separa- tista. Os separatistas son os que non entenden o galeguismo, ou non-o queren entender. O ga- leguismo é unha conceución polí- tica tan ancha com-o mundo e parte do individuo mesmo pra che- gar á ampritude do mundo. Pra que haxa un povo grande fai fa- lla que os cibdadáns d-ese povo teñan liberdade e disfruten de todo o que é perciso pra ter unha vida dina.

Pra que haxa unha Hespaña grande que se poida incorporar orgullosamente á gran patria uni- versal fai falla pirmeiro que os povos da Hespaña non seian es- cravos, que teñan liberdade pra vivir a súa vida e facer a súa grandeza que, despóis, non será a d-este ou d-aquel, senón a de todos.

Coa liberdade autonómica dos povos, Hespaña pode chegar a ser grande i-a poder dialogar co mundo algo máis do que pode agora. D-outro xeito Hespaña non será grande nin poderá apar- tar o mundo máis que unha fic- ción de grandeza encubrido unha grande pobreza com-a do seu sistema político actual.

O galeguismo quer autonomía e, por ese camiño, quer chegar á Hespaña grande, á verdadeira e natural unión dos povos, ó in- ternacionalismo, á patria uni- versal, en suma.

AS ARRANS PIDEN REI

por VERDUGUILLO

As arráns monárquicas, croando na Hespaña, a Xúpiter piden lles mande un monarca.

Como aquelas outras —as arráns da fábula—, non saben viviren sen seren escravas.

E por eso queren, de calquera traza, un rei, aunque sexa como os da baraxa.

Estos seres viles, que soio antre a lama atopan contento e o seu canto lanzan, vestíndose agora coa pel democrática, outra volta préstanse pra salvar á Hespaña.

Agora a falanxe non serve de nada aos que noutro temp tanto a pondeiraban.

Agora dos "roxos", fause camaradas. ¡Abofé que boa estáche a navalla! ¡Disfrazado o lobo de ovelliña mansa!

E republicanos hai tan papanatas que lles fan o xogo a esas alimañas.

Xúpiter, en tanto, con moita cachaza, olla dende o Olimpo sen dar unha fala.

De pronto, na testa, dando unha palmada, con berro de trono, por Mercurio chama.

Corre o mensaxeiro a ver o que pasa, e así que se entera do que o pai lle manda, sae como unha flecha, axitando as azas.

Volve ao pouco tempo con grande algazara. No meio du-n corro que canta e que danza, traí algo que asombro a todos lles causa.

Traí por unha corda preso dunha pata un porco cativo, de redonda panza que leve unha croa na cachola baixa.

Xúpiter, ao velo, causoulle tal gracia, que perdendo a súa olímpica estampa, temblar fixo o ceo cunha carexada.

E dicindo: ¡Conque, queredes monarca!, o porco do rabo colleu sen tardanza e, como un madeiro, guindouno na charca.

OS ministros socialistas que integraban o gabinete de Xiral ne- gáronlle o apoio a éste porque querían que se formase unha especie de xunta ou comité que escluirea aos comunistas e dera cabida a xentes de dereita, incluso monárquicos.

Mais resulta que o goberno presidido pol-o señor Llopis, que era o segredario do partido socialista de Prieto, sigue con un ministro comunista —desta vez con carteira— e non ten ningún representante das dereitas.

Dase ademáis o caso de que Galiza e os militares republicáns quedaron sin a representación que antes tiñan no goberno de Xiral.

Entón ¿por qué se produxo a crisis? ¿Sería unha vinganza do comité anglo-prietista?

Xiral era demasiado honrado para prestarse a turbios ma- nipuleos.

UNHA bomba atómica de xoguete lanzou o "caudillo" sobor dos monárquicos.

Hespaña é un reino, pero sin rei; esto é, un pastel de lebre, pero sin lebre.

Don Xoan está furioso pol-o que él considera unha falta de respecto. ¿Cómo se entende? ¿Quén é ese chisgarasbis para de- cretar o sucesor de Carlos V?

Non se acorda o eisilado en Estoril de cando felicitaba ao salvador de Hespaña e se lle ofrecía pra "todo o que quixese mandar".

Entre bois non hai cornadas.

AO Sr. Truman preocupalle moito soste ás democracias de Gre- cia e Turquía. Parécenos moi ben. Todo o que se faga por defender a forma democrática de goberno, é unha obra de senso común.

Pero dase a casualidade que hai un povo que está sufrindo aínda un réxime imposto pol-a forza das baionetas nazifeixistas, réxime de barbarie, que deixa oscurecido aos máis sombrisos da Idade Meia, y ese povo non merece a axuda do señor Truman.

E que hai dúas varas: Unha para Ourense e outra para Ou- cidente. Custión de meridianos.

O señor Madariaga é agora partidario da intervención extran- xeira na Hespaña. Non fai moito tempo pedricábanos que os asuntos hespañoles debían ser resoltos pol-os mesmos hespañoles.

¿Por qué cambiou de opinión o Sr. Madariaga?

"Agora —dí él— hai un goberno que pode substituir sin pe- rigo o réxime repudiado de Franco". ¿Cómo? ¿O goberno de Llopis?

Non, o que existe en potencia en Estoril.

Estes intelectuales "ao servico da República" son uns ver- dadeiros humoristas.

O Centro Galego xuntouse coas entidades feixistas hespañolas para formar un comité que estude a emigración da Hespaña cara a estas terras.

¿Qué ten que facer o Centro Galego nese comité? ¿Non lle da vergonza de convivir con xentes que defenden un réxime de tiranía e opresión, repudiado por case todo o mundo?

Ademáis, ¿non ten siquera o orgulo de sentirse galego? ¿Non sabe que a maor parte da emigración hespañola ven da nosa terra?

¿Por qué ha de ir ao rabo dos hespañoles centralistas, que nos odian?

El, que podería e debería sere cabeza, conténtase con sere rabo.

UN afamado literato lusitán, o señor Sousa Costa, publica en "La Prensa" d-esta capital un artigo no que quere facer o elo- xio dos galegos, con este pomposo título: "La Galicia heroica o La más grande de sus obras".

Para o Sr. Sousa Costa, o meirande que fixeron os galegos en Portugal foron os viñedos que ruben pol-as montañas do outo Douro e producen o tan nomeado viño de Oporto.

Aqueles probes galegos, baixo o látigo dun capataz, que sen dúbida sería portugués, reaizaron a heroica epopeia de facer froitíferas as escarpadas ladeiras dos mencionados montes.

Para o Sr. Sousa Costa, os galegos, pol-o visto, soio serven para burros de carga. Esquécense dalgunhas outras cousas debi- das aos galegos na patria de Camoéns, que descendía de galegos; pero non teñen importancia, son pequenas cousas que non val a pena de lembrar, como por exemplo, a parte que tomaron os ga- legos na formación e afinamento de Portugal.

Da noxo leer certas loas que nos dirixen escritores amigos. ¿Qué podremos esperar dos outros?

Comentarios a Derradeira Crisis Os Galegos en Nova York

Anque sexa un pouco tarde, temos que comentar a crisis que prixinou a caída do goberno de D. Xosé Xiral e dou lugar á formación do gabinete que preside o Sr. Llopis. Queremos deixar establecida a nosa posición, porque así convén para o futuro, para o noso futuro.

Cando o Sr. Xiral chegou a París, despois do éxito indiscutible obtido na U. N., conseguiu que Norteamérica e Inglaterra votasen a favor do retiro dos embaixadores en Madrid, todos pensamos —os que non temos malicia— que o goberno daríalle un voto de confianza ao seu presidente polo gran triunfo diplomático que había lougrado, a pesares da oposición que lle fixeron os vergonzantes defensores de Franco. Triunfo que se evidenciou, non só na Asambleira das Nacións Unidas, senon nos países que romperon coa Hespania franquista e reconhecéron o noso goberno republicán.

Pero as cousas non sucederon como era doado esperar; aqueles que estaban agardando co puñal escondido cravárono no corazón de Xiral, cando a ocasión se lles presentou propicia. Con toda alevosía, con todo ensañamento.

E produxose a crisis máis injusta de toda a hestoria política. Un ministerio que acababa de outar un éxito rotundo, desaparece precisamente a causa dese mesmo éxito, que desbarata o plan dos seus inimigos encubertos. ¿Poderá darse cousa máis disparatada?

E si dixéramos que o ministerio recién formado é de máis ampla concentración que o anterior e de maior firmeza nos propósitos de reconquistar a República, aínda non parecería ben, anque o proceder e o momento non foran os máis axeitados.

Pero ¿qué saímos gañando no cambio? O goberno de Xiral había adquirido un renome indiscutible e había inspirado unha gran confianza á masa republicana. Tiña representantes de case todos os sectores políticos —únicamente faltaban os negrinos—, dende a dereita até a esquerda; Galiza, Vasconia e Cataluña formaban parte del; os militares republicáns estaban representados polo xeneral Saravia; Xiral non se opoñía a que ingresaran todos os que se comprometeran a reconquistar a República, sen claudicacións de ningún xénero... ¿Qué querían, pois, os conxurados? ¿A entrega?

Vexamos agora a composición do ministerio que preside o señor Llopis, coa excepción dos republicáns de dereita, dos militares e de Galiza, o goberno sigue constituído na mesma forma en que se atopaba antes da crisis. Entón, en lugar de aumentar a representación das forzas anti-franquistas, redúcese dun xeito lamentable.

Con fonda amargura contemplamos os sucesos acaecidos en París. E non polo agravio inflicido a Galiza, deixándoa sen representación no gabinete formado, mais pola tristeza que nos

causa o ver cómo os mesmos republicáns son os que se encargan de dificultar o reconquistamento da República.

O noso representante no ministerio desaparecido cumpriu folgadoamente co seu deber. Defendeu con todo tesón e valentía ao goberno de que formaba parte e á República que todos aneiamos. Non os queda nin o menor remordimento por tal motivo. Quédanos, polo contrario, o orgullo de haber sido os que mantivemos en outo a bandeira da liberdade. Aos autonomistas galegos cábenos a gloria de sere os que mellor interpretaron, nun momento tan crítico, os verdadeiros sentimentos do povo. Os chamados por algúns "separatistas" foron os que se amostraron máis hespañoles. Temos a conciencia limpa e non os

pon medo o porvir. Galiza, no intre en que lle pidamos o esforzo decisivo, saberá respondernos.

Por eso non os altera o feito de quedar oxe fora do goberno. Para nós é unha honra non pertencer a él. Precisamente, cando escribimos estas liñas, noticias chegadas da Hespania e de París, revelan que os sinceiros republicáns escomezan a darse conta de que han sido enganados cunha burda manobra entreguista, e a reacción non tardará seguramente en producirse dun xeito exemplar.

Por que as cousas se encamiñan cara á solución que debe primar para a consecución dos nosos ideais, facemos votos, esquivando aldraxes, en ben da República para Hespania e da Autonomía para Galiza.

O Noso Idioma, e Os Direitivos do "Centro Gallego"

Despois de moito borrar n-éles, para facelos entrar pola estrada da cultura, os directivos da nosa gran institución mutualista, parece que, o fin, enderéitanse resoltos e decididos, a facer algo pola cultura galega. Non imos a ser nós, claro está, os que lles poñamos impedimentos na súa roita. Pero, si, debemos de facerlles algunhas observacións, para que non se desvíen da debida e acertada orientación.

Xa o ano pasado tivemos que advertirlos, e hoxe volvemos encol do mesmo tema. De todos os premios propostos para os concursantes que non eran, por certo, pequenos, non había siquera un miserable billete de cen pesos, para premiar un soneto no noso idioma. Deste feito, fixémonos eco a seu debido tempo. As nosas observacións tiveron algún efecto; porque, este ano, xa modificaron n-este senso o concurso. No certamen de este ano, os traballos que se presenten, si están escritos en galego, gozarán d'unha prima especial. Pero esta é unha cómoda e doada maneira de escapar pol-a tanxente, ou de quedar ben sin gastar nada. Deben establecerse claramente que tales ou tales temas teñen que ser obrigatoriamente en galego. A Federación de Sociedades Galegas, fixo así o ano pasado, e non ostante a pequenez dos premios, o concurso foi un gran éxito, en algúns dos seus aspectos. Por él, hoxe, áchase traducidos ao galego, os máis grandes poetas franceses e ingleses modernos, desde o romanticismo até as máis ultras escolas literarias, gracias ao patriotismo e a intelixente capacidade de tres galegos beneméritos: Plácido Castro, F. Delgado Gurriarán e Luis Tobío; ademais d'un magnífico libro de ensaios de Fernández del Riego, xoven e brillante escritor e político galego. Ao seren traducidas, estas poetas, demostraron en forma indubidosa a capacidade receptiva do galego. O que hay que facer e cultivar.

Vamos a ver, señores: ¿Qué traballo lle costaría a Sub-Comisión de Cultura propor tres premios de dous mil quinientos pesos cada un, para premiar os seguintes temas: A millor novela, a millor comedia, a millor colección de ensaios, sobre temas diversos? Esta Sub-Comisión está formada por persoas que teñen que saber algo d-estes misterios. En ela está Cao Turnes, que ten emoción galega; está o doctor Barrio, que non a ten, pero que a súa ilustración pode suplila; está Neira Vidal, que carece de sensibilidade galega; pero non é un home torpe, e se quere, coa súa gravitación, pode facer moito n-este senso. E preciso crear fortes premios para traballos en galego. O Centro Galego pode facer unha gran obra patriótica, como a fixo o da Habana, que pode servir de exemplo.

A coledividade ten a impresión de que os dirixentes do Centro Galego, lle teñen fobia ao noso idioma. Até a revista oficial do mesmo Centro, desde fai un tempo a esta parte, ten proscripto das súas páxinas o galego. ¿Obedece isto a unha consiña? Parécenos, non sabemos si estaremos acertados, que o que debe facer a Sub-Comisión de Cultura, é cambiar de asesores ou "conselleiros"; ou reforzala con outros homes que sean galegos auténticos; e de cultura e idioma galegos. As cousas postizas non dan bon resultado, e moito menos se teñen relación cos sentimentos patrios. Porque, se pode dispensar a falla de sensibilidade galega en homes que emigraron de pequenos, e a súa formación mental realizouse fora da patria; pero, xa non reza así con outros que teñen a obriga, sobre todo, si se chaman galleguistas, de proceder d-acordo a estas directivas. ¡Non se pode estar a ben con Deus e co demo! Este é un tema de máis elevada importancia, e volveremos encol del, oportunamente. Esperamos, mentras tanto, que os nosos amigos da Sub-Comisión de Cultura do Centro Galego, reitifiquen a súa maneira de pensar; de pensar e de sentir!

A coledividade galega de Nova York é unha das máis entusiastas da América. Dotada dun espírito liberal, axudou xenerosamente a causa da República, cando a loita ensanguentou a nosa terra pol-a revolta militar. A alendada verba de Castelao contribuen a afervorar nela o senso galleguista e a xuntala nun amor á nosa nai común: Galicia.

Co nome de "Unidad Gallega de los Estados Unidos" e o subnome de "Casa de Galicia" fundouse no derrandita capital norteamericán unha forte entidade que é unha honra e un exemplo para todos.

Anualmente publica unha revista coa memoria social e colaboracións de distintos escritores. A do ano derradeiro ostenta na portada o retrato do noso gran persoero. Castelao, un cento do mesmo e unha nota belida sobor Padrón, de Emilio González López a outras cousas.

Pero, ademais, publica un artigo que nos enche de toda satisfacción, porque constitúe un estímulo á campaña, que vimos desenrolando ao través das páxinas de A NOSA TERRA, e que vamos a reproducir integramente, tal e como foi publicado, en castelán, para non restar nada do seu sabor orixinal. Na mesma páxina hai un elisé que reproduce outra do noso periódico, aquele na que insertaba a estampa que os galegos enviaron a U. N., protestando do réxime franquista e pido unha solución democrática para o problema hespañol.

Velai o artigo:

DE NOS PARA VOS

Haec poco tiempo, tuvimos la satisfacción de que nos visitara y por tres meses estuviera entre nosotros, en viaje de negocios, uno de esos hombres, del que pudiéramos decir con razón sobrada, que encarna al genuino, al verdadero emigrado gallego en América, que como muchos otros y al revés de otros muchos, ni las vicisitudes ni las adversidades con que se enfrentaron a su llegada a tierras de América, ni andando el tiempo su posición elevada, conquistada a fuerza de inteligencia, trabajo y perseverancia, no hicieron cambiar en él, el alma, la personalidad, el espíritu, en fin, del hijo de esa bendita "terra nosa" tan poco comprendida hasta ahora, y por desgracia aun, por muchos de los que allí nacieron.

Jesús Canabal, residente en el Uruguay, la república hermana donde tantos de los nuestros fijaron su residencia, es la personalidad a quien nos referimos. De muy arraigados y fructíferas ideas liberales, con un amor profundísimo por "a terra meiga" que lo vio nacer, con una modestia y personalidad muy "galleguista", dejó entre nosotros en el corto tiempo de su visita, una estela de amistades y cariño, al alejarse de nosotros.

En muchas de las conversaciones que con él sostuvimos, hablamos de la necesidad cada vez más sentida, de un mayor acercamiento entre todas las organizaciones gallegas de América, para una mayor comprensión e intercambio de ideas y de trabajos que nos son afines, sobre todo con relación a nuestra Galicia y con mayor motivo en estos momentos de incertidumbre para nuestro pueblo, ante la tragedia de dolor y miseria que atraviesa. Recordamos muchas veces las palabras de nuestro eximio CASTELAO, las cuales deberíamos llevar grabadas en el alma todo buen gallego: "Os

gallegos que andan p'o lo mundo son a una reserva que nos queda pra reconstruir o noso fejar desfeito"...

Palabras que deben ser para nosotros y para todas las organizaciones gallegas de América, una llamada hacia la unión de todos y de todas, un sagrado deber en estos instantes, por encima de partidismos que pudieran dividirnos.

Por sobre todo y ante todo, debemos poner nuestro amor por nuestro amor por nuestra amada tierra hacia el logro de los ideales que llevaron al sacrificio, a los innumerables héroes que en el pasado y en el presente regaron con su sangre los campos verdes "da nosa terra", por su amor a la libertad. Debemos y tenemos que ser dignos de los que como Cristo, "murieron por redimirnos".

Contamos para ello con organizaciones poderosas en toda América, con hombres capaces de encauzar y guiar nuestros esfuerzos y voluntades, con órganos de opinión, como el valiente semanario de Buenos Aires (que debiera ser diario "A NOSA TERRA", cuyo facsímil publicamos y tantos otros. Es decir, que contamos con la fuerza necesaria y medios poderosos para encauzar la corriente de nuestros ideales hacia el bien común, pudiendo transformarse esa corriente con la unidad de acción, en fuerza irresistible que destruiría los obstáculos individualistas y ambiciosos personales que pudieran oponerse a la consecución de nuestros fines. Si la fuerza de la razón, para bien de la comunidad gallega no fuera bastante, sería entonces la razón de la fuerza la que podría imponerse para lograr el bien general.

No somos separatistas. Trabajamos constantemente con todo amor y perseverancia por la restauración de la República Española, por derrocar el régimen dictatorial del fatídico franquismo y continuaremos luchando con el mismo ardor hasta lograr imponerse los derechos del pueblo español para gobernar sus destinos sin ingerencias extrañas por bien de toda España, pero no quisiéramos, y para ello debemos estar preparados, que no se siga repitiendo la historia de los poderes centralistas y para que nuestra región, no siga siendo la eterna Cenicienta por la desunión de los nuestros y las ambiciones políticas de aquellos que con un acta de diputado bajo el brazo, al llegar a Madrid, olvidáronse "do caldo galego, para comer coucido creéndose fartarse mais".

Por todo ello, creemos de nuestro deber hacer un llamamiento a todas las fuerzas gallegas de América, a todas las organizaciones, al valiente semanario "A NOSA TERRA", para intensificar una campaña general de mayor acercamiento hasta lograr una unión general para impulsar los ideales en favor de Galicia, por Galicia.

Ojalá que estas ideas pobremente expresadas, pero hondamente sentidas, fueran acogidas con el mismo amor y profundo sentir que están arraigadas en el corazón de los que figuramos en Casa Galicia de Nueva York, por bien de Galicia y de España.

Salud, hermanos de América, Terra Nosa.

VICTOR FERNANDEZ.

Aitvidades Dos Guerrilleiros Galegos

A pesares da terrible represión efectuada na Galiza dende que escomezou a rebelión militar nazifeixista, o espírito dos galegos mantívose firme e fidel á República. Proba delo é o que sucede oxe na nosa terra. Cerca de 11 anos van transcurridos de persecucións, encarceramentos e mortes, e aínda non se apagou a lus do ideal que arde nos peitos dos nosos irmáns.

Polo contrario, cada vez xurde máis varil a protesta e cada vez aumenta a número dos que non temen espoñar a súa vida para combater cara a cara ao réxime oprobioso que os asoballa.

En todas as partes da Galiza ocorren feitos que amosan o coraxe dos "bandidos", como din as autoridades. Entran nos povos e executan diante dos veciños aos falanxistas culpables de mortes de inocentes; atacan á Garda Civil e sosteñen tiroteos con forzas do exército; non deixan dormir tranquilos aos que outrora alardeaban de haber "paseado" a tantos e cantos; son, en fin, os precursores da xustiza que un día locirá sobor da Hespaña enteira.

Os xornaes destes días traen noticias que confirman o que estamos dicindo. Un telegrama datado en Madrid anuncia que nos arredores de San Iago de Compostela, dous "bandidos" foron mortos e outros dous feridos nun encontro coa Garda Civil e unidades do exército. Non fala das baixas que houbo entre os feixistas; pero é de supoñer que algunhas haberían, porque os "bandidos" non tirarían con bombóns. Os mortos son —continúa o telegrama— Norberto Castillo Giménez, "xefe do segundo grupo de resistencia nacional" e Manuel de la Maza, a quen as autoridades identifican como dirixente da organización clandestina da Confederación Nacional do Traballo. Como se ve os "bandidos" resultaron ser dous valentes defensores da República.

Outro telegrama do mesmo orixe dí que o domingo 22 do mes en curso, foron mortos tres "guerrilleiros" —esta vez non eran "bandidos"— nunha aldea situada a 24 kilómetros ao noroeste da mesma cidade de San Iago. Agrega que un dos mortos foi identificado como Manuel Ponte, "xefe das guerrillas de Galiza". (Conste que as comillas non son nosas).

Na propia Compostela acaba tamén de ser axusticiado Isidro Caramés Pagés, natural de Muños e condenado a morte por un tribunal militar, baixo a acusación de ataque a man armada. (Xa sabemos o que quere dicir eso de "ataque a man armada": defensa da República).

Noticias da fronteira franco-

hespañola anuncian a chegada a Biarritz de tres loitadores galegos, condenados a morte, que poideron escapar ocultándose nunha embarcación pesqueira no porto do Ferrol. E cando o barco estivo en outa mar, os tres fuxitivos obrigaron á tripulación a arriar un pequeno bote no que se dirixiron a remo ao devandito porto francés.

Nas declaracións feitas ás autoridades francesas manifesta ron que habian sido condenados a morte por un tribunal militar franquista fai 18 meses, pero conseguiron fuxir da prisión e

ocultarse entre os "maquis" de Galiza até que finalmente dirixíronse ao Ferrol, de onde poideron chegar a Franza na forma descrita.

Como se ve, a nosa xente non se acobarda pola cruel represión falanxista e loita cun espírito de sacrificio e desprezo da vida, que tarde ou cedo non deixará de dar o seu froito. A estes valentes defensores da República e da autonomía da nosa Terra, deben axudar todos os galegos que teñan na súa alma unha chisca de amor á liberdade e á diñidade humaná.

Sociedades Galegas

Dentro da comunidade ibérica, as coleditvidades galegas espalladas por todo mundo erguen por enriba das outras o seu espírito de solidariedade, xuntándose en institucións que polo número e o número de integrantes, son verdadeiros entes de peso no orden económico.

Namentras os seus nomes son despregados nas fachadas de magníficos edificios, nótase, sin embargo, a falta de orientación no senso espiritual que trae aparelado un desgraciado divorcio do sentido humaná con que debe ser definido o "por qué" de toda organización social.

Todo galego ó ingresar nunha institución galega non é porque non conoza clubs recreativos ou deportivos, nin deixen de ser atendidas as suas doenzas en establecementos apropiados, sinon que ese mesmo despertar da ialma ante o fungar doce dunha gaita, tamén se sente ante o conxunto cuia fisonomía cultural identifícase con nós, e nós identifícamonos con él, sentíndonos máis ceibes, e máis "nós", lembrándonos das horas vividas na garimosa terra en que vimos a luz primeira.

Cando unha institución galega non expresa o sentir da nosa ialma, carece de sentido e polo mesmo de alma; pois a ialma dos povos é a súa cultura ou expresión do seu desenrolo hestórico.

Certa vez nunha desas institucións, o paroleiro —"ó parecer galego"—, que facía de anunciador polo micrófono ó remate dunha muñeira, co ardo con que a nosa sangue alenta o espírito en tales casos, exclamara moi ufano: "Aquí si que hay sangre torera, eh". Pobre home! ¡Enchernos de sangre torera", a nós! ¡Qué ben lle viñer, "e non repasar", porque a fé que nunca o viu, o párrafo XXIV da terceira parte de "Sempre en Galiza", de Castellao! Alí sabería que nós, os galegos, somos precisamente a antitesis da xitanería e do toureirismo... e de muitas outras cousas con que nos pretenden identificar polo mundo.

Como éste, muitos son os que forman a estrutura orientada do senso a impremirles ás sociedades rexionales, e por eso, o galeguismo é mirado aínda de reollo por tantos paisanos nosos que sin coñecer os nosos orixenes raciales, a nosa hestoria, a nosa literatura, a nosa xeografía económica, nin comprender a nosa psicoloxía, van por ahí decindo que o galeguismo non ten arranxo na coleditvidade. En galegos como eles non, pois non basta, pra ser tal, haber nacido na terra de Breogán, sinon sentirse descendente dos seus fillos, de Roi Xordo e a épica irmandi-

Importante Xuntanza dos Autonomistas Galegos da Plata

Por encárrago do Consello de Galiza a Irmandade Galega de Bós Aires convocou a unha xuntanza de entidades co gallo de considerar o intre político diante da tramitación da derradeira crisis do goberno republicán no eixilio e informar da aituación do persoeiro da Nación galega, irmán Castellao, no devandito goberno.

A xuntanza tivo lugar no Centro Ourenseño o día 10 de abril e estiveron representadas a Federación de Sociedades Galegas, os Centros Ourenseño, Pontevedrés e Coruñés, a Asociación A. B. C. de Corcubión, a Irmandade Galega e o Centro Ourenseño de Montevideo. Presideu o vello galeguista, representante da Irmandade, don Pedro Campos Conceiro, na compañía dos conselleiros Villaverde e Alonso Ríos.

O conselleiro Villaverde informou en col da súa participación, representando ao Consello de Galiza, na delegación que asistiu á toma de posesión do presidente do Uruguai, destacando a gran de simpatía con que o povo e au-

ña, como do valor e patriotismo de Pardo de Cela frente ós Reis Católicos. E preciso saber que a nosa língoa non é un simple dialecto, sinon un idioma, fillo do latín, irmán do castelán e pai do portugués. E preciso comprender que a nosa paisaxe tráenos na memoria a morriña, produto da nosa peculiar psicoloxía e berce da nosa música nacional galega. E todo elo danos un "carácter" nacional do cual temos a obriga de ser todos días representantes e defensores, alí, aquí, e donde queira que sexa. Entón volverá o aturuxo a desplazar o olé das nosas festas e verase que a nosa sangue non é toureira, sinon lírica, garimosa, ensonadora e, por sobre todas as cousas, honrada e traballadora.

Abellón.

toridades do país veciño acolleron aos representantes dos povos asoballados pola tiranía centrista e burocrático-feixista de Franco. Puxo de bulto que, aínda que o goberno Llopis tiña agraviado a Galiza, deixándoa sin representación, o Consello de Galiza estimara doado non negar o seu concurso á República nin desairar a distinguidos republicáns que se tiñan amostrado cordiaes con nosco, respetuosos e comprensivos no tocante aos dereitos da Nación galega. Os presentes aprobaron este xesto de outa ollada política, que tan crú contraste opón aos miudos intreses e noxentos enconos que encandilan e degradan a mentalidade de casi todos os políticos hespañoles.

Douse lectura logo a unha carta do conselleiro Suárez Picallo, na que pon de manifesto o eco que en Chile, onde él reside, tivo a patriótica aituación de Castellao e a súa brillante defensa da República, dando conta do disgusto e da protesta da coleditvidade galega polo aldraxe inferido á Nación galega, privándoa da representación no goberno.

A lus de documentos que foron lidos a continuación os concurrentes tiveron a impresión real dos feitos consumados en París, dos que Galiza saía, coma de cote, amostrando a súa diña lealtade aos ideais e sufrindo as mágoas dos farsantes e logreiros da política, tanto xeral coma rexional.

Un animado debate, no que tomaron parte Eduardo Alvarez, Zapata García, Gómez, López Corral, Puente e o representante do Centro Ourenseño de Montevideo, desenrolouse en col de tan interesante asunto. Todos coincidiron no ton de indignada protesta, na necesidade de apertar fías e redoblar esforzos en defensa dos dereitos da Patria Galega, e nas loubanzas a Castellao, o grande persoeiro da Nación galega, que coa súa ollada intelixente e a súa conduta limpa enalteceu a nosa Terra e salvou a diñidade da República, diante da claudicante e vergoñenta atitude dos falsos republicáns de todos os sectores.

Como resultado de tan animada xuntanza, acordouse formular un voto de confianza e de aplauso a Castellao pola leal representación de Galiza e a exemplar defensa da República. Tamén se acordou felicitar aos patrióticos "Galicia" e "Opinión Gallega" pola súa varil defensa da República Hespañola e dos dereitos da nosa Terra, oxe asoballados no interior polo centrista feixista e menosprezados no eixilio polo centrismo "demócrata".

Arestoras Chámanse a Engano

Son os avivados que quixeron madrugar, i-os parvos que se deixaron engaiolar polo verbo rrea do monarquizante Indalecio Prieto; os que dentro e fora da Península atopaban ben que se guindara co goberno Xiral, pensando soio en botaren a correr polo atallo, pechando os ollos coma touros que arremeten contra do trapo roxo, ou coma bois famentos que non paran deica bater cos focios no piote baleiro.

Agora estarrican a cara ou poñen o ollar tristeiro: iles non coidaban que os monárquicos achegarían a áscoa a súa sordía, nin que os ingleses se ían a bulrar do Llopis non tomando en serio i-entrando en novos arranxos con Franco. ¡Malpocados! Teñen o premio da súa claudicación e da súa deslealdade.

A ilusión de Prieto é voltar aos bos tempos da súa oposición a S. M., sin ter que dar con-

ta das xoias que lle serviron pra levar vida de sátrapa ourental en México namentras que miles de refuxiados soportaban e soportan duras privacións e, no interior, se pasa fame e frío, ou se aguanta a dura vida dos montes ou o marteiro das cárceres. E o bandullo de Prieto o que busca acomodados coa monarquía. Bandullo cheo que quere dixerir tranquilo. E os estraperlistas da Hespaña, e os mouros inquisidores ven n-iste bandullo sin conciencia, n-iste "proletario" protexido polo os banqueiros de Bilbao, un bon piloto pra capear o temporal que se lles aveciña. Xúngueos a íl a coincidencia dos pecados que teñen de purgar i-a coincidencia de intereses que teñen de defender.

E o bandullo xa ten ergueita ao vento a súa "patriótica" e negativa bandeira de dous antis: anticomunismo e antiseparatismo, coa que pensa acochar pecados e intereses das sancións

da xustiza.

N-istes días os xornaes refreixan ó desencanto sinceiro ou finto de aquiles parvos e de aquiles avivados que axudaron, primeiro, e celebraron, despois, a caída do goberno Xiral. Veu, ou finxen ver, que non é arrastrándose con espírito servil como se conquire o respecta dos fortes, nin é pactando cos criminales e ladróns a millor maneira de acadar xustiza. E non lles queda outro remedio que estarricaren a xeta e baixar a ollada diante da desconsideración das democracias e da trunfal fachenda de Franco e dos monárquicos. E Prieto sigue hinchando o globo do separatismo e do comunismo, que é a millor maneira de traicionar a República laxudar aos seus compinches monarquizantes, estraperlistas e inquisidores. E, se cadra, tamén aos separatistas e comunistas. Que tamén a don Inda lle pode fallar a xorreta e pasarse de listo.

Bar
"QUITA PENAS"
— de —
VAZQUEZ y VAZQUEZ
Reservado para familias
Servicio esmerado y
económico
Gral. URQUIZA 602
Frente al Hosp. Ramos Mejía

Camisería de
medura fina
PREZOS B6S
BRIGO
Sáenz Peña 14 - Bós Aires

A Federación de Sociedades Galegas Celebrou con un Grande Aito o 16º Aniversario da República

O día 12 do corrente, tuvo efecto na prestixiosa Federación de Sociedades Galegas a lembranza da imprantación da República en Hespaña. Con este gallo, foi servido a hora oportuna un espléndido "lunch", ao que concorriron o redor de 300 personas.

Dirixeo a verba aos presentes o Secretario Xeral da Federación, noso irmán Antón Alonso. Pronunciou este un conceituoso discurso, que foi moi aplaudido por todos os presentes. O feito de que o publicamos íntegro — dado o seu outo valor conceitual e acendrado galeguismo — relévanos de facer eiquí un extracto do

mesmo. O lector xusgará por si, a franca posición autonomista da gran entidade galega, que é hoxe o centinela avanzado da nosa democracia, en este país.

Neste aito, estiveron representados os Centros Ourenzano, Pontevedrés, Coruñaés, Lucense, A Irmandade Galega e a Cámara de Comerciantes Republicanos Hespáñoles, cuxa presidencia exerce o noso irmán Manuel Puente. Especialmente invitado, asistiu o deputado e Secretario do Consello de Galicia, irmán Alonso Ríos. Foi un aito de verdadeira emoción galega e republicana, do que a concurrencia ficou gratamente impresionada.

O Discurso do Segretario da Federación

Siñores:

A Federación de Sociedades Galegas, celebra hoxe, con iste aito, o 16º aniversario da implantación da República en Hespaña, outido por vontade unánime dos povos, coma arela a unha vida máis democrática e diñia; e con máis posibilidades de meirande progreso e grandeza. Acorde con estes nobres e xustos anxeios dos povos de Hespaña, nos os emigrados galegos diste país, temos boitado con verdadeiro tesón e con lealdade inabarcable por tan santos ideais. Boa mostra dilo témola na traitoria comprida pola nosa Federación no xa longo decorrer da súa fecunda vida.

Iste novo aniversario, cámprese no meio do caos en que deixou ao mundo a derradeira guerra provocada polo reacionarismo, oscurantistas forzas do mal que operan no fondo tebroso das sociedades humanas. Hespaña foi a primeira vítima distas forzas; a súa guerra civil, pode afirmarse, foi o prólogo da terribel catastrofe que assolou a Europa perante seis anos, cujas tremendas consecuencias estamos apalmando e sufrindo. Mais o nemigo ten sido vencido. Os povos azoutados polo feixismo, gozan hoxe de liberdade e están organizando a súa vida pra emprenderen a marcha fitando a un mundo millor, libres do horribel pesadelo do "nazismo".

¿E a nosa Hespaña? Pra vergonza e bulra da civilización occidental, permañece, aínda, esmagada e xermendo debaixo do máis cru e bárbaro dos despotismos. A indiferencia das democracias europeas e americanas diante de noso doer, resulta criminal e indigne. Os que tiñamos dado ereto aos homes da Carta do Atlántico, temos sufrindo unha aceda decepción. Os povos que sufriron o castigo nazi, tiveron ao mundo a seu favor e non deixaron de contar coa simpatía e co apoio entusiasta e afervorado da Hespaña democrática. Mais a democracia hespañola está debantándose no meio dunha soidade angustiosa, abrumadora. Ao seu amor oponse unha indiferencia egoísta, fría e insolitaria, que non condí coa tan apalpada xenerosidade e altruismo da civilización distes tempos. Mais, non importa.

Hespaña ten sido, é, e será decote, un país de grande reservas moraes, e os seus homes saben seren decote homes, por máis reviradas e duras que sexan as circunstancias, como quería Séneca.

A Hespaña democrática, que estivo esperanzada na axuda, moralmente obrigada, das grandes potencias, pra ceibarse do feixismo ominoso que a asoballa, imposto a Hespaña coa talada complicidade das mesmas, ten aprendido, aínda que tarde, que non debe confiar nas engaioladeiras promesas das naciones que ao través dos séculos teñense feito merecentes do xusto ditado de pérfidas, as que soio lles interesan os proveitos choios comerciais, aínda que os tales choios teñan de seren feitos con bandidos. Imperios de moral farisaica, construídos enriba da ignominia, ¿qué lles importa unha infamia máis? Por iso a democracia hespañola apréstase pra loita xurdia e terribel, segura. Se os guerrilleiros famosos de antano, chim paron fora de Hespaña as hostes napoleónicas; ¿cómo non van a chimpar os de hoxe, aos bárbaros falanxistas? E' choio de xudalos, de fornecelos de todo aquilo que lles compré pra tan arriscado loita.

E tan certo o que decimos, que, sin subestimar o imponderable da opinión pública universal, sin a bancarrota económica, orixinada na súa incapacidade, sin as inocuas amonestacions da UN, o que obriga a Franco a cambiar a estreitura do Estado, aunque iste cambio soio sexa aparente, buscando afirmalo sobor da monarquía tradicional, é, precisamente, a boita interna: a desbedencia civil; a folga; a propaganda crandestiña, cos seus terribels sarcasmos; o sabotaxe, e moitos outros factores de carácter psicolóxico, aos que non hai maneira de vencer, darán por terra con réximen nefando. Nos, os republicanos emigrados, debemos fomentar e estimular estes factores, a fin de que eles sexan eficaces, e o máis axiña posible.

A situación de Franco é insostenible, por máis baionetas que o apoiem; pois istas poden serviren pra todo menos pra sosterse sobor dilas. Dixou que sabía moito distas cousas,

e que tampouco a él lle serviron pra sosterse no poder. Mais hai que estar alerta, porque non terá de fallar quen desexe sustituílo. Os monárquicos axexan o intre axeitado pra por no trono a don Xoan; as costas, naturalmente, da auténtica vontade do povo, invocando dereitos e tradicións. Isto ocurrira, os republicáns, e sobor todo os autonomistas, teríamos perdido lastimosamente o tempo, ademais das innumerábeis vítimas da guerra civil e do réxime totalitario. Ter chegado, pois, o intre de aitar con cau-

ANTONIO ALONSO

tela, intelixencia e enerxía. Compre, tamén, a unión máis íntima e forte entre os homes democratas, co fito de non malograr a nosa laboura en pequenezes e xenreiras. Se así nono fixésemos, fallaríamos a unha dívida sagra que terían de demandarnos os mortos da nosa guerra civil e as vítimas do réxime oprobioso.

Siñores: Iste 16 anos percorridos dende a data que recordamos, deben servirnós de dura e terribel lección. Deixaríamos de ser prudentes se no na aproveitamos. Hespaña non ten

te desprecio, dempois habela tido no primeiro goberno republicano no exilio, presidido polo señor Xiral. ¿A qué se debe ista humillación? ¿Por caso o povo galego non conquistou o plebiscito histórico da súa cidadanía, realizado o ano 36, e tendo, por demáis, estado pabramentado, o seu dereito léxítimo a isa representación? Isto revea, disgraciadamente, que nada teñen aprendido os gobernantes hespañoles. Urxe, pois, renovar o "elenco" do repertorio político, tal logo coma se normalice a situación da Península. Renovarse ou morrer: iste é o duro dilema. Con gobernante desta natureza, non é estraño que se acentúen, cada vegada máis, os separatismos.

Os cataláns e os bascos están na orella do mesmo. O informa o cable cotío. Os galegos, a xusgar pol-os datos dereitos e fidediños que nos chegan da nosa Terra, ocorre cuasi ontr tanto, "hai tantos coma piñeiros", asegún reza unha frase epistolar. Ademais o amarguexo que deixou nas almas dos emigrados galegos na América, a aitude inconsculta do aital gabinete republicán, pra coa súa Patria, producen un descontento que non sabemos se chegará a unha postura abertamente separatista. A isto leva a isolante oquección, e a falta de responsabilidade de certos políticos hespañoles.

Correligionarios e amigos: A "Federación det Sociedades Galegas da República Argentina", acaba de soborparar un carto de século de loita incesante e afervorada pol-os ideais republicáns e autonomistas, e seguiu loitando outros venticinco, ou cer anos, se fose necesario, deica ver afirmada definitivamente, a nosa República Ibérica, onde a nosa Patria galega disfrute dos dereitos de autodeterminación e de goberno propio, sin os que non alcanzará endexamais a desenrolar a súa cultura diferenciada, o medro da súa riqueza e o desenvolvemento cumprido da súa personalidade histórica. Por estes fins, que son cousustanciais con unha república amplamente federal, e que debemos loitar todos nos. O noso lema ten de sere: Autonomía e República; República e Autonomía. A prousimano grandes contecimentos na vida política da Península; hai que estar atentos, pra incorporarnos a lles e darlles a orientación que desexamos. ¿Qué ninguén deserte! ¿Qué ninguén afroxé! Isto pideo os nosos irmáns afeñados na cadea; o, dende a eternidade, é isto o que demandan os nosos mártires.

Irmáns na Patria: Saude e, ¡Terro a Nosa!
Teño dito.

A Sociedade Fillos de Padrón visita o Fogar Galego

O domingo 19 derradeiro, a entidade do epígrafe reaizou unha visita ao Fogar Galego para Ancianos, a fin de levar aos vellos que nel se albergan un pouco de alegría e agarimo.

Numerosas familias, portando as obrigadas empanadas e outros manxares propios de tales casos, pasaron un día de campo en Domselaar, ao mesmo tempo que facían unha obra de caridade.

Non faltaron as gaitas e os tamborileiros, que repinicaron as tradicionais danzas, bailadas pol-a concurrencia e por algún dos acollidos, que lembraban os seus tempos de mozos bravíos e fachendosos.

Repartíronse roupas e comestibles antre os velliños, que non cabían en sí de contento, e ao final, rematáronse varios ouxetos cuio importe servirá para axuda do Fogar.

Foron atendidos pol-o vicepresidente, Dr. Rey Baltar, e pol-os membros da comisión executiva, Sr. Bermúdez Abente e Dr. Antonio Baltar, quenes eispresaron ao entusiasta presidente da sociedade padronesa, Sr. Xosé González e ao aitivo segretario, Sr. Suárez, o seu agradecimento pol-a xentil festa reaizada en honor e axuda dos que todo o esperan da coperación e boa vontade das sociedades galegas.

A nova República debe ter unha estreitura moderna, axeitada as verdadeiras necesidades dos distos povos que habitan na Península. ¡Apena a ialma, a tristura o corazón, o ollar que aínda dempois do río de sangue fraterna que deitou pol-o chan da Patria, arestoras quedan republicáns, socialistas, etc., que dexesan voltar a constitución do 31! ¿Cómo se nistes 16 anos non tivera ocurrido nada novo no mundo! E necesario anovar as mentes, compré desbotar prexuzos e mester modernizar, totalmente, a vida política e social hespañola. Non se pode seguir gobernando con homes e ideais que deberan estar, fai tempo, nun museo de arqueoloxía. Non é a cultura a que determina a natureza, senón a natureza a que determina a forma a cultura. Na Península Ibérica, a xeografía determina diferencias fundamentais no xeito de sentir e de pensar dos seus habitantes. Hai unha Hespaña diferenciada; non invertebrada, coma dí Ortega e Gasset. Hespaña sería perfectamente bertebrabel nunha ampla simbiose política, se os estadistas hespañoles, da esquerda coma da dereita, non foran tan teimosamente, tan obtusamente centristas. Unha proba evidente e apal pabel do que decimos, é a aitude vergoñenta decertos faraóns políticos, mal chamados de esquerda, que co seu influxo impediron que a nosa nai Galiza tivera a xusta e merecida representación no goberno hespañol residente en París; terribel laldraxan-

te desprecio, dempois habela tido no primeiro goberno republicano no exilio, presidido polo señor Xiral. ¿A qué se debe ista humillación? ¿Por caso o povo galego non conquistou o plebiscito histórico da súa cidadanía, realizado o ano 36, e tendo, por demáis, estado pabramentado, o seu dereito léxítimo a isa representación? Isto revea, disgraciadamente, que nada teñen aprendido os gobernantes hespañoles. Urxe, pois, renovar o "elenco" do repertorio político, tal logo coma se normalice a situación da Península. Renovarse ou morrer: iste é o duro dilema. Con gobernante desta natureza, non é estraño que se acentúen, cada vegada máis, os separatismos.

Os cataláns e os bascos están na orella do mesmo. O informa o cable cotío. Os galegos, a xusgar pol-os datos dereitos e fidediños que nos chegan da nosa Terra, ocorre cuasi ontr tanto, "hai tantos coma piñeiros", asegún reza unha frase epistolar. Ademais o amarguexo que deixou nas almas dos emigrados galegos na América, a aitude inconsculta do aital gabinete republicán, pra coa súa Patria, producen un descontento que non sabemos se chegará a unha postura abertamente separatista. A isto leva a isolante oquección, e a falta de responsabilidade de certos políticos hespañoles.

Correligionarios e amigos: A "Federación det Sociedades Galegas da República Argentina", acaba de soborparar un carto de século de loita incesante e afervorada pol-os ideais republicáns e autonomistas, e seguiu loitando outros venticinco, ou cer anos, se fose necesario, deica ver afirmada definitivamente, a nosa República Ibérica, onde a nosa Patria galega disfrute dos dereitos de autodeterminación e de goberno propio, sin os que non alcanzará endexamais a desenrolar a súa cultura diferenciada, o medro da súa riqueza e o desenvolvemento cumprido da súa personalidade histórica. Por estes fins, que son cousustanciais con unha república amplamente federal, e que debemos loitar todos nos. O noso lema ten de sere: Autonomía e República; República e Autonomía. A prousimano grandes contecimentos na vida política da Península; hai que estar atentos, pra incorporarnos a lles e darlles a orientación que desexamos. ¿Qué ninguén deserte! ¿Qué ninguén afroxé! Isto pideo os nosos irmáns afeñados na cadea; o, dende a eternidade, é isto o que demandan os nosos mártires.

Irmáns na Patria: Saude e, ¡Terro a Nosa!
Teño dito.

Francisco Blanco

★

CIGARRERIA POR MAYOR Y MENOR

★

Av. SANTA FE 1100 U. T. 41, Plaza 0278

O seu TRAXE

O seu SOMBREIRO

A sua CAMISA

A sua ROUPA INTERIOR

MERQUEOS EN:

CELTA FEDERICO LACROZE 4086

UNHA CASA ENTEIRAMENTE GALEGA

Déspotas incansables,
 Formá, formá galóns,
 Pode opstir o ferro,
 Un corpo entrapectado,
 Mais as noites illas,
 E gloriosos instantos...
 Esas... non pód, non o
 (deseo feroz,
 Nín a morte, entrapectado)
 Edoardo FUNDADA

A Nosa Terra

(NUESTRA PATRIA)

FRANQUEO PAGADO
 Concesión No. 2032
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión No. 2727
 CORREO ARGENTINO
 Central B

Año XXX ★ BÓS AIRES, ABRIL 1947 ★ Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186 ★ Núm. 455

DO CANCIONEIRO DA NOSA LOITA

Rios de Galiza

"O río cando vai cheo
 leva carballos e follas;
 tamén debía levar
 as lénguas marmuradoras".
 (Cantar do povo).

Río Miño, río Sil,
 río Sar, cuías orelas
 cantou a i-alma dorida
 da nosa santiña meiga;
 ríos Ulla, Limia e Tambre,
 ríos de Galiza enteira,
 que os dones, ides, da vida
 repartindo pol-as veigas,
 oxe non levades follas,
 nin carballos, nin as lénguas
 que o povo, nas vosas augas,
 ver levar tamén quixera,
 oxe levades a cousa
 que máis valor ten na terra,
 levades a sangue mártir,
 que a chorros saeu das veas,
 dos nosos irmáns caídos
 en esta loita soprema.

Tamén levades as bágoas,
 de fonda amargura cheas,
 das nais, que non se consolán
 enxamáis da súa perda.

Correde mansos, calados,
 mimosos, doces, sin presa,
 deixando polo camiño,
 embebido de tristeza,
 ao pé dos bós ameneiros,
 que vos afincan as veiras,
 bicos d'amor i-esperanza,
 cantares de gloria eterna,
 alboradas de xustiza,
 ecos de futuras festas,
 aleluias de vitoria
 I hosannas de paz fraterna.

Recolde, a máis, de paso
 por campos, vilas i-aldeas,
 os regos de maldicións
 que baixan do alto das serras;
 os sospiros de lembranzas,
 remexedoras de penas,
 i-os regatos mormuxantes,
 que rebulen antr'as pedras,

por
RAMON REY BALTAR

★
 e cargados van de choros
 e rezos de probes velhas.
 Pasade por antr'os montes
 rosmando unha cantarela,
 pra escorrental os pantasma

levades de sementeira,
 guindalo a eito, a puñados,
 nas nosas campías ermas,
 que froito darán abondo
 n'unha nova primavera.

Cruzade presas, barrancos,
 pontellóns, pontes, pontellas;
 milleirales e viñedos,
 piñales e carballeiras;

das vosas mortas ribeiras.

Saltade, coma rapaces
 que fan unha xogarreta,
 nos rodicios dos muiños
 pra que pan o forno teña.

Regade brañas, cortiñas,
 prados, hortas, agros, leiras,
 sin deixar nin un currunchu,
 por pequeniño que sexa,
 que non quede ben bañado
 pol-as vosas ondas ledas.

O limo que nas entrañas

furade as altas montañas
 pra pasar a través d'elas,
 e correde sin descanso,
 nin dar moitas voltaredas,
 pol-os vales anguchados
 que sedentos vos esperan,
 cara o mar onde s'atopa,
 navegando a toda vela,
 a barca dos nosos sonos,
 cal ningunha mariñeira.

¡Río Miño, río Sil,
 ríos de Galiza enteira,
 oxe levades a sangue
 roxa das nosas arterias!

0 14 de ABRIL

No meio dunha confusión des-
 concertante, acaba de trascurrir
 un novo aniversario daquel faus-
 to acontecemento no que a Hes-
 paña guindaba, como trasto ve-
 llo, a monarquía secular, que ha-
 bíase feito incompatíbel co povo.
 A República chegaba chea de
 ilusións e impreñada dunha eu-
 foria raiana na candidez. Non a
 deixaron durar moito. Despois
 de cinco anos dunha eistencia
 azarosa e dous dunha loita des-
 igual, sucumbeu a mans dos seus
 eternos inimigos, axudados
 pol-o feixismo internacional e
 coa complicidade das democra-
 cias cobardes.

Sete anos van xa corridos. Pa-
 sou a guerra que puxo en peri-
 gulo a liberdade do mundo. Bo-
 táronse moitos discursos, escri-
 bíronse moitos artigos e fixé-
 onse moitas promesas para ase-

guraren o dereito dos povos a
 ter o goberno que lles petase;
 pero o caso é que a Hespaña,
 o país onde comenzou a loita pro-
 vocada pol-o nazifeixismo, aínda
 se atopa baixo a opresión do
 monifate que sirveu de laiaio
 aos difuntos ditadores.

Os cálculos máis pesimistas
 non podían darlle unha vida tan
 longa a un réxime imposto pol-a
 forza, dendesde o intre que
 trunfaron as democracias. A
 República Hespañola, si hai xus-
 ticia no mundo, debería ser res-
 taurada tan axiña como foron
 vencidos os feixistas. Pero o pu-
 ritanismo de ingresos e norte
 americanís impide que se repare
 a inxusticia que se cometeu con
 un povo a quen se lle privou do
 dereito de defender a súa liber-
 dade.

O 14 de abril de oxe aparece

rodeado dunha gran incertidume
 con respecto ao porvir da Repú-
 blica, non soio pol-as influencias
 estranas, senon pol-as propias,
 que, anxeando por riba de todo
 voltar a Hespaña, de calisquera
 maneira que sexa, amóstranse
 capaces de chegar até o vilipen-
 dio con tal de conseguir o seu
 desexo.

Esperamos que tanta vergon-
 za non chegue a acontecer. Tem-
 os fe no povo e non podemos
 creer que sexa posíbel a traición
 que xa se anuncia pol-os máis
 apurados.

A NOSA TERRA, ferme no
 seu posto de combate, protesta
 enérxicamente contra as manio-
 bras entreguistas e decrara que,
 suceda o que suceda, endexamáis
 arriará a bandeira republicán e
 autonomista que lle serve de
 guieiro.

A Irmandade Galega Celebrou Asamblea Xeral

Renovación de autoridades

Nos salóns do Centro Ourenán, celebróu asamblea xeral
 a Irmandade Galega o 18 d-Abril en curso. Con gran concu-
 rrenza de irmáns, e sendo as 20 horas, o Presidente en exer-
 cicio, irmán Pedro Campos Couceiro, decraron constituída a
 asamblea.

Logo d-unhas verbas de salutazón, o irmán Campos Cou-
 ceiro someteu aos asambleístas a desinaión do irmán que
 debía presidir a xuntanza. Por acramación foi desinaído él
 mesmo pra que presidise a asamblea. Agradeceu o irmán
 Campos Couceiro a deferenza que se lle dispensaba e, segui-
 damente, invitóu aos membros do Consello de Galiza, dipu-
 tados galegos irmáns Antón Alonso Ríos i Elpidio Villaverde,
 a que ocupasen sitios de noto xunto a presidencia. Con ise
 gallo, a asamblea tributóu unha salutazón de quentes aprau-
 sos aos ditos deputados do povo galego.

De seguida, o Segretario de Actas, irmán Antón Gomez,
 deu lectura a acta da derradeira asamblea e tamén a Mem-
 oria correspondente ao Exercicio 1946-1947 na cal a Xunta
 Directiva da Irmandade Galega daba conta da aituazón
 desenrolada n-ise período. A presidencia puxo a considerazón
 a Memoria, sendo aprobada sen ouservación. O mesmo ocu-
 rreu co Balance pertecente ao dito exercicio, do que deu
 lectura o Tesoureiro irmán Marcelino Lastra.

Incidentalmente, a Asamblea tomóu conecemento do ocu-
 rrido aos irmáns Avelino Diaz e Marcelino Lastra no seo
 d'unha entidade galega con motivo da aituazón que, na mes-
 ma, desenrolaron n'un outo senso galeguista, e acordou feli-
 citalos e tributarlles un quente aprauso.

A continuación o Consello de Galiza deu a coñocer a
 Asamblea notizas sobor da aituazón do seu presidente, o di-
 putado irmán Alfonso E. Castelao, no pranteamento e solu-
 zón da crisis do Goberno da República en París, dándose lei-
 tura ao discurso que o dito irmán Castelao pronuncióu no
 seo do Consello de Ministros cando se prantexou a crisis no
 Gabinete Giral. Tamén se leron as contestacións que o irmán
 Castelao deu as consultas que lle fixo o Presidente da Repú-
 blica, Don Diego Martinez Barrio, cando se tramitaba a so-
 luzón da crisis. Ises documentos produxeron fonda impresión
 nos asambleístas, os cales por unanimidade, e a proposta do
 irmán Lois Guede, acordaron que se dirixe ao irmán Castelao
 un cablegrama de felicitazón e de prena solidariedade coa súa
 rexa aitude en defendemento da República e da nosa patria
 Galiza.

Pasou, dispois, a Asamblea a elixir a nova Xunta pra o
 período 1947-1948, acadando todol-os votos a Lista seguinte:

Presidente	Irmán Manoel Puente
Vice-Presidente	„ Pedro Campos Couceiro
Segretario	„ A. Fernández Prol
Pro-Segretario	„ D. Varela Buján
Segretario de Actas ...	„ Xosé A. Fernández
Tesoureiro	„ M. Lastra
Pro-tesoureiro	„ M. García Anceráns
Vocaes Titulaes	Irmáns Lois Guede, Edoardo Diaz e Xosé B. Abreira
Vocaes Suprentes	„ Leonardo Pereira, Pē- feyto Lopez, Daniel No- gueira e R. Prada.

Feita a procamazón das novas autoridades da Irmandade
 Galega, o Segretario do Consello de Galiza, deputado irmán
 Alonso Ríos, fixo uso da verba pra facer unha afervoada ga-
 banza da Xunta que cesaba e pra felicitar a Irmandade pol-o
 novo presidente elixido, o gran irmán Manoel Puente cuio
 patriotismo galego puxo de releve, así coma os méritos que
 ten acadados nos servizos que lle ven prestando a Galiza. Fixo
 eistensivo, o irmán Alonso Ríos, os seus eloxios aos demais
 irmáns que integran a nova Xunta, antre os que se tén de
 facer resaltar o Segretario irmán A. Fernández Prol.

O novo Presidente, irmán Manoel Puente, pronuncióu
 unhas elocuentes e acesas verbas, agradecendo a distinción
 de que se lle fixera ouxeto e prometendo servir a patria
 Galiza e defender os seus sagros dereitos co máisimo entu-
 siasmo hastra o día da súa morte.

As alocucións dos irmáns Alonso Ríos e Puente foron afer-
 voadamente apraudidas.
 A asamblea finou pasadal-a meia noite.